

ការបង្កើនលទ្ធភាពក្នុងការ ទទួលបានការពន្យារកំណើត

រយៈពេលវែង

គម្រោងសុខភាពស្ត្រីក្នុង

ប្រទេសកម្ពុជា

សេចក្តីផ្តើម

ទិន្នន័យសកលបានបង្ហាញថាការបង្កើនលទ្ធភាពក្នុងការទទួលបានវិធីសាស្ត្រពន្យារកំណើតបែបទំនើប បានកាត់បន្ថយអត្រាមរណៈភាពមាតា កាត់បន្ថយការមានកូនដោយចៃដន្យ និងការមានកូនញឹកញាប់ពេក និងកាត់បន្ថយតម្រូវការរំលូតកូនដោយគ្មានសុវត្ថិភាព¹។ ក្នុងរយៈពេលពីរទសវត្សរ៍កន្លងមក កម្ពុជាបានពង្រីកលទ្ធភាពលើសេវាពន្យារកំណើត ហើយចាប់ពីឆ្នាំ ២០០០ មក អត្រាប្រើប្រាស់មធ្យោបាយពន្យារកំណើតទំនើបមានចំនួនច្រើនជាងមុនពីរដង។

គម្រោងសុខភាពស្ត្រី ដែលបានអនុវត្តដោយអង្គការ ភីអេស អាយ កម្ពុជា នៅចន្លោះឆ្នាំ ២០០៨ ដល់ឆ្នាំ ២០២០ ពិតជាមានភាពចាំបាច់ណាស់ ក្នុងការពង្រីកលទ្ធភាពទទួលបានផលិតផលមធ្យោបាយពន្យារកំណើតរយៈពេលវែង ប្រកបដោយគុណភាពខ្ពស់ ផលិតផល និងសេវា ត្រូវធានាថា បុគ្គលម្នាក់ៗទទួលបានព័ត៌មាន និងធនធានដែលពួកគេត្រូវការ ដើម្បីរៀបចំផែនការជីវិត និងគ្រួសារដែលពួកគេចង់បាន។

ជាលទ្ធផល

<p>ផលិតផលចំនួន ៣១២,៩០០</p> <p>បានចែកចាយជាមធ្យោបាយ កំណើតរយៈពេលវែង</p>	<p>ស្ត្រីចំនួន ៨៤,៦១០នាក់</p> <p>បានទៅទទួលសេវាពន្យារកំណើត រយៈពេលវែងតាមរយៈភ្នាក់ងារអប់រំ ផ្សព្វផ្សាយ</p>	<p>ស្ត្រីចំនួន ១៧៦,៩១០នាក់</p> <p>បានដាក់កងស្បូនពីអ្នកផ្តល់សេវា</p>
---	--	--

ការផ្តោតសំខាន់របស់កម្មវិធីគម្រោងសុខភាពស្ត្រី

ការពង្រីកការចែកចាយ

- ចែកចាយផលិតផលពន្យារកំណើតរយៈពេលវែងទៅគ្រប់សាខាដើម្បីធានាផ្តល់ផលិតផលគុណភាពខ្ពស់ ជូនស្ត្រីតាមកន្លែងលក់នានាទូទាំងប្រទេស។

ធ្វើអោយប្រសើរឡើងនូវគុណភាពនៃការថែទាំរបស់អ្នកផ្តល់សេវា

- ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងការចុះអភិបាលគាំទ្រដល់សមាជិកបណ្តាញនៃអ្នកផ្តល់សេវា

ការបង្កើនការយល់ដឹង និងតម្រូវការ

- បង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌មានប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងជំនឿផ្សេងៗ ហើយភ្ជាប់ស្ត្រីទៅកាន់សេវាជាច្រើនទៀតតាម រយៈការប្រាស្រ័យទាក់ទងផ្ទាល់ខ្លួន ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយធំៗ និងបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល។

ពង្រឹងបរិស្ថានជុំវិញ

- ធ្វើការសហការជាមួយនឹងអ្នកពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗក្នុងការបង្កើនបទបញ្ញត្តិបរិស្ថានសម្រាប់ការផ្តល់សេវាពន្យារកំណើតរយៈពេលវែង។

¹World Health Organization (WHO). (2019). "Contraception: Evidence Brief".

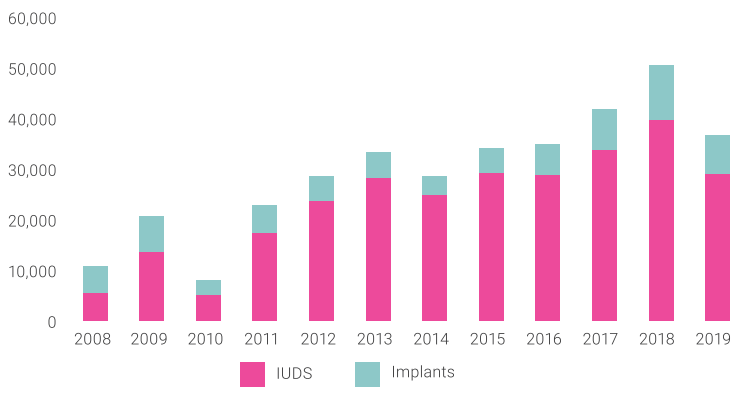

ការពង្រីកការចែកចាយ

នៅក្នុងចន្លោះឆ្នាំ២០០៨-២០២០ អង្គការ ភី អេស អាយ បានចែកចាយកងដាក់ក្នុងស្បូនចំនួន ២៥១,៥៨០ និងកងដាក់ក្រោមស្បែកចំនួន ៦១,៣២០ ដោយអ្នកផ្តល់សេវាបណ្តាញបន្ទប់ពិគ្រោះព្យាបាលជំងឺសញ្ញាព្រះអាទិត្យ និងមិនមែនជាបណ្តាញទូទាំងប្រទេស(តារាងទី១)។ គម្រោងសុខភាពស្ត្រីបានជួយរួមចំណែកកាត់បន្ថយថ្លៃផលិតផលពន្យារកំណើតរយៈពេលវែង រហូតដល់ឆ្នាំ ២០២០។ ការយោងចាប់ទីផ្សារ និងតម្លៃរបស់អង្គការ ភី អេស អាយ មានការកើនឡើង រួមទាំងស្រោមអនាម័យអូខេ កងដាក់ក្នុងស្បូនអូខេ កងដាក់ក្រោមស្បែកទទួលបានថ្លៃដើមពេញលេញមកវិញ។ នៅឆ្នាំ២០២០ ផលិតផលទាំងពីរត្រូវបានរួមបញ្ចូលទៅក្នុងផលិតផលមូលនិធិសហគ្រាសរបស់អង្គការ ភី អេស អាយ និងបន្តចែកចាយជូនស្ត្រីទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា តាមរយៈការដាក់លក់បន្ទាប់ពីគម្រោងត្រូវបានបញ្ចប់។

GRAPH 1. PSI/C LARC DISTRIBUTION

ការបង្កើនការយល់ដឹង

ការស្រាវជ្រាវរបស់ អង្គការ ភី អេស អាយ បានសម្គាល់ការយល់ឃើញថាជាផលវិបាក ភាពភ័យខ្លាច នៅតែជាឧបសគ្គធំរារាំងការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រពន្យារកំណើតទំនើប ក្នុងនោះការប្រើកងដាក់ក្នុងស្បូន ត្រូវបានរៀបរាប់ថាជាមធ្យោបាយដែលមានការជឿទុកចិត្តបានតិចបំផុត។ ការផ្លាស់ប្តូរសង្គម និងឥរិយាបថទំនាក់ទំនងគឺជាយុទ្ធសាស្ត្រចាំបាច់ក្នុងការប្រឆាំងការយល់ច្រឡំបង្កើនការយល់ដឹង និងបង្កើនតម្រូវការមធ្យោបាយពន្យារកំណើតទំនើប។ ក្រោមគម្រោង សុខភាពស្ត្រី របស់អង្គការភី អេស អាយ បានប្រើយុទ្ធសាស្ត្រផ្លាស់ប្តូរសង្គម និងឥរិយាបថទំនាក់ទំនង រួមបញ្ចូលទាំងបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយធំៗ និងប្រាស្រ័យទាក់ទងផ្ទាល់។

បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល

បណ្តាញទូរស័ព្ទសុខភាពស្ត្រី៖ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០១៣ មក បណ្តាញទូរស័ព្ទទទួលបានការហៅចូលចំនួន ១០,៧៤០ដង ក្នុងនោះមានប្រមាណ ៤០,៤១០ដង ដែលទាក់ទងនឹងការពន្យារកំណើត។ ការហៅទៅលេខ ៣-២-១៖ នៅក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ អង្គការ ភី អេស អាយ បានបង្កើតសារជាសម្លេងជាច្រើនដែលមានព័ត៌មានមូលដ្ឋានអំពីការរំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាព និងការពន្យារកំណើត ការឆ្លើយតបជាសម្លេងដោយស្វ័យប្រវត្តិ Viamo ដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងអំពីវិធីសាស្ត្រពន្យារកំណើតបែបទំនើប និងការដោះស្រាយការយល់ខុស និងពាក្យចាមអារម្មផ្សេងៗ។

²Cost of goods sold: All direct costs attributable to the production of goods sold, including the cost of production, packaging, and all fees associated with shipping and handling.
³PSI/Cambodia. (2007). "Understanding Barriers & Motivators to Family Planning in Cambodia". Cambodia.

គេហទំព័រហ្វេសប៊ុកសម្រាប់យុវវ័យ៖ សម្ព័ន្ធបញ្ញាទទួលបានអ្នកចូលចិត្តជាង២០,០០០នាក់ និងអ្នកតាមដានជាង២១,០០០នាក់។

សាច់រឿងជាសម្លេង៖ អង្គការ ភី អេស អាយ បានបង្កើតសាច់រឿងជាសម្លេង ១៦វគ្គ ដែលមានឈ្មោះថា “បងប្អូនស្រីពីរនាក់ ក្តីសុបិន្តមួយ និងការលាក់ទុកការសម្ងាត់” ហើយបានចែករំលែកតាមបណ្តាញផ្សព្វផ្សាយការហៅទៅលេខ ៣-២-១ និងបណ្តាញសង្គមនានា។ ចាប់តាំងពីសាច់រឿងជាសម្លេងត្រូវបានចាក់ផ្សាយនៅតាមការហៅទៅលេខ ៣-២-១ នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៩ មានការកើនឡើងគួរអោយកត់សម្គាល់នូវការហៅចូលជាច្រើន កើនឡើងការហៅចូលពី ៥៥៩ដងនៅក្នុងឆ្នាំ២០១៨ រហូតដល់៨,០០០ដង នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៩។

យុទ្ធនាការប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយទ្រង់ទ្រាយធំ

អង្គការ ភី អេស អាយ បានធ្វើការផ្សព្វផ្សាយតាមរលកធាតុអាកាសជាង១៥៩,៩០០ដង ព្រមទាំងផ្សាយតាមទូរទស្សន៍ជាង៦,០០០ដង ដើម្បីលើកកម្ពស់វិធីសាស្ត្រពន្យារកំណើតបែបទំនើប។ ការស្រាវជ្រាវរបស់ អង្គការ ភី អេស អាយ បានរកឃើញថា យុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយលើទូរទស្សន៍របស់ អង្គការ ភី អេស អាយ មិនថាពួកគេបានមើលឃើញប៉ុន្មានដងនោះទេ ស្ត្រីដែលបានមើលឃើញមានជំនឿវិជ្ជមានលើវិធីសាស្ត្រពន្យារកំណើតបែបទំនើបជាងស្ត្រីដែលមិនបានមើលឃើញ។³

ការប្រាស្រ័យទាក់ទងផ្ទាល់ខ្លួន

ការប្រាស្រ័យទាក់ទងផ្ទាល់គឺពិតជាសំខាន់ក្នុងការបង្កើនការទទួលបានព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ ឆ្លើយតបទៅនឹងការយល់

ខុសនិងបង្កើតតម្រូវការវិធីសាស្ត្រពន្យារកំណើតបែបទំនើប។ នៅក្រោមគម្រោងសុខភាពស្ត្រី អង្គការ ភី អេស អាយ ប្រើគំរូការប្រាស្រ័យទាក់ទងផ្ទាល់ខ្លួនពីរ - កិច្ចប្រតិបត្តិការដោយផ្ទាល់តាមរយៈអ្នកអប់រំតាមសហគមន៍របស់អង្គការ ភី អេស អាយ និងភ្នាក់ងារអប់រំរបស់អង្គការក្នុងស្រុក។ ការស្រាវជ្រាវរបស់អង្គការ ភី អេស អាយ បានរកឃើញថា ស្ត្រីដែល ទទួលបានព័ត៌មានពីកម្មវិធីភ្នាក់ងារអប់រំផ្សព្វផ្សាយភាគច្រើនបានជឿជាក់លើវិធីសាស្ត្រពន្យារកំណើតទំនើបថា មានប្រសិទ្ធភាព ហើយងាយស្រួលប្រើប្រាស់ និងមានទស្សនៈវិជ្ជមានលើកងដាក់ក្នុងស្បូន។⁴

បង្កើនតម្រូវការ

បន្ថែមពីលើការប្រឆាំងនឹងព័ត៌មានខុស និងការបង្កើនការយល់ដឹងអំពីការពន្យារកំណើតរយៈពេលវែង កម្មវិធីអប់រំផ្សព្វផ្សាយតាមរយៈគម្រោងសុខភាពស្ត្រីបានចូលរួមដោយផ្ទាល់ក្នុងការបង្កើនចំនួនស្ត្រីក្នុងការប្រើប្រាស់ការពន្យារកំណើតរយៈពេលវែង តាមរយៈការបញ្ជូនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ទៅកាន់អ្នកផ្តល់សេវាដែលជា និងមិនមែនជាបណ្តាញ។

ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៣មក ស្ត្រីជាង៧៤,០០០នាក់ ត្រូវបានបញ្ជូនទៅគ្លីនិកឯកជន ឬមណ្ឌលសុខភាពដោយជោគជ័យដើម្បីដាក់កងក្នុងស្បូន និង ១០,៦១០នាក់ ដើម្បីដាក់កងក្រោមស្បែក និង១៨,៣៩០នាក់ ដើម្បីពន្យារកំណើតរយៈពេលខ្លី។ ភាគច្រើន(៨៥%) នៅចន្លោះឆ្នាំ២០១៣-២០១៩ បានបញ្ជូនទៅគ្លីនិកឯកជន និងចំនួនដែលសេសសល់ត្រូវបានបញ្ជូនទៅមណ្ឌលសុខភាព។

ការបញ្ជូនគំរូការប្រាស្រ័យទាក់ទងផ្ទាល់ខ្លួន

នៅចន្លោះឆ្នាំ២០១០-២០១៥ កម្មវិធីការប្រាស្រ័យទាក់ទងផ្ទាល់ខ្លួន ត្រូវបានធ្វើឡើងតាមរយៈការបង្រៀនសហគមន៍។ បន្ទាប់ពីការបង្រៀនមេរៀននេះ ក្រុមអង្គការ ភី អេស អាយ បានរកឃើញថាប្រសិទ្ធភាពនៃមេរៀននេះ មានការធ្លាក់ចុះ ហើយស្ត្រីជាច្រើនដែលបានចូលរួមរៀន បង្ហាញការមិនចាប់អារម្មណ៍ ឬពេញចិត្តជាមួយនឹងវិធីសាស្ត្របច្ចុប្បន្នរបស់ពួកគេ។

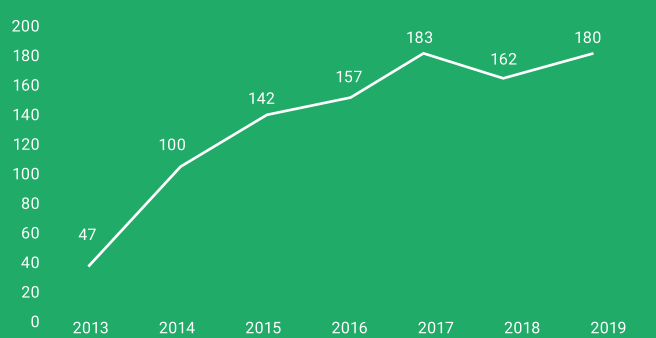
នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៥ អង្គការ ភី អេស អាយ បានចាប់ផ្តើមវិធីសាស្ត្រកាន់តែច្បាស់លាស់ ដោយមានក្រុមគោលដៅចំនួនប្រាំក្រុម៖

- ស្ត្រីក្រោយសំរាល
- ស្ត្រីក្រោយរំលូតកូន
- ស្ត្រីមានកូនច្រើន
- ស្ត្រីប្រើប្រាស់មធ្យោបាយធម្មជាតិ
- ស្ត្រីចាប់អារម្មណ៍តែមិនទាន់បានប្រើប្រាស់

ការប្រើប្រាស់កម្មវិធីសិក្សា និងការប្រើសម្ភារៈជំនួយអប់រំ អ្នកអប់រំតាមសហគមន៍/ភ្នាក់ងារប្រាស្រ័យទាក់ទង អាចធ្វើការកែប្រែសាររបស់ពួកគេទៅតាមគ្រួសារនីមួយៗ។

ជាលទ្ធផល ចំនួនបញ្ជូនបានជោគជ័យតាមរយៈអ្នកអប់រំសហគមន៍/ភ្នាក់ងារប្រាស្រ័យទាក់ទងផ្ទាល់ខ្លួនមួយបានកើនឡើងពី ១០០នាក់ ក្នុងឆ្នាំ២០១៤ រហូតដល់ ១៤២ នាក់ក្នុងឆ្នាំ ២០១៥។

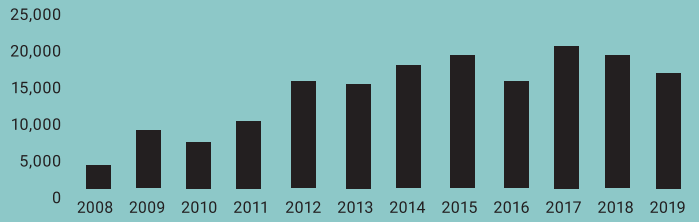
GRAPH 2. SUCCESSFUL FP REFERRALS PER CM/IPC AGENT

³PSI/Cambodia (2015). "RH Tracking Results Continuously among Women of Reproductive Age". Cambodia.
⁴PSI/Cambodia (2015). "RH Tracking Results Continuously among Women of Reproductive Age". Cambodia.

នៅក្រោមគម្រោងសុខភាពស្ត្រី អ្នកផ្តល់សេវាបណ្តាញ បន្ទប់ពិគ្រោះព្យាបាលជំងឺ សញ្ញាព្រះអាទិត្យបានដាក់កង ជាង១៧៦,៩១០កង

GRAPH 3. TOTAL IUD INSERTIONS BY SQHN PROVIDERS

បង្កើនគុណភាពថែទាំ

នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៨ គម្រោងសុខភាពស្ត្រីបានចាប់ផ្តើមផ្តល់ជំនួយដល់បណ្តាញបន្ទប់ពិគ្រោះព្យាបាលជំងឺសញ្ញាព្រះអាទិត្យ សិទ្ធិអាជីវកម្មសង្គម វិស័យឯកជនរបស់អង្គការ ភី អេស អាយ។ តាមរយៈគម្រោងសុខភាពស្ត្រី អង្គការ ភី អេស អាយ បានផ្តល់ការគាំទ្រដល់អ្នកផ្តល់សេវាឯកជន ជាង ២៥០នាក់ តាមរយៈការកែលម្អសម្ភារៈ បរិក្ខារ ការបណ្តុះបណ្តាល ចុះសួរសុខទុក្ខជាប្រចាំដើម្បីបង្កើនជំនាញប្រឹក្សា ការផ្តល់សេវា និងការគ្រប់គ្រងព្រឹត្តិការណ៍ក្រុម និងផលវិបាកផ្សេងៗ ។

នៅឆ្នាំ២០២០ ជាមួយនឹងការផ្គត់ផ្គង់របស់អង្គការ ភី អេស អាយ ជាង៩០% នៃអ្នកផ្តល់សេវាបានបំពេញ ឬលើសពីកម្រិតស្តង់ដារអប្បបរមាធានាគុណភាព។

ការផ្តល់សេវាគុណភាពខ្ពស់ពីបណ្តាញបន្ទប់ពិគ្រោះព្យាបាលជំងឺសញ្ញាព្រះអាទិត្យក៏បានឆ្លុះបញ្ចាំងពីការពេញចិត្តរបស់អតិថិជនតាមរយៈការស្ទង់មតិផងដែរ។ អង្គការ ភី អេស អាយ បានធ្វើការស្ទង់មតិចំនួនបីដងក្នុងឆ្នាំ ២០១៤-២០១៦ និង២០១៨ ទូទាំង ១៤ខេត្ត/ក្រុង។ ឆ្លងកាត់ការស្ទង់មតិចំនួនបីដងនេះ ជាង៨៥% នៃចំនួនអតិថិជនពន្យារកំណើតបានណែនាំអ្នកដទៃទៀតអោយទៅគ្លីនិក ហើយនៅចន្លោះឆ្នាំ២០១៦-២០១៨ គេបានរកឃើញទិន្នន័យវិជ្ជមានពីការពេញចិត្តរបស់អតិថិជននៅក្នុងចំណុចដូចជា៖ ការណាត់ជួបមានភាពងាយស្រួល ភាពឯកជន និងរក្សាការសម្ងាត់ ឥរិយាបថរបស់បុគ្គលិក និងឥរិយាបថរបស់អ្នកផ្តល់សេវា (PSI/C ២០១៨)។⁵

ការបង្កើតបរិយាកាសល្អ

អង្គការ ភី អេស អាយ បានសហការជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងអ្នកជាប់ពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗផ្សេងទៀតដើម្បីធ្វើការផ្លាស់ប្តូរពិធីសារថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីអោយស្ត្រីអាចទទួលបានដាក់កងស្បូន ផ្លាស់ប្តូរលក្ខខណ្ឌផ្សេងៗក្នុងការដាក់កងចាប់ពី ៦ សប្តាហ៍មកត្រឹម ៤ សប្តាហ៍បន្ទាប់ពីសម្រាលកូនស្ត្រីដែលមិនធ្លាប់មានកូន អាចប្រើកងដាក់ក្នុងស្បូន និងការដាក់កងក្នុងស្បូនចំពោះស្ត្រីឆ្លងទន្លេភ្នំ។

សូមអរគុណ

គម្រោងសុខភាពស្ត្រី ត្រូវបានធ្វើឡើងតាមរយៈជំនួយសប្បុរស និងអ្នកជាប់ពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗផ្សេងទៀត។ អង្គការ ភី អេស អាយ សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅដល់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងដៃគូក្នុងស្រុកផ្សេងទៀតដែលបានសហការអស់ រយៈពេលជាងមួយទសវត្សរ៍ និងបានបញ្ចប់ការសហការ។ អង្គការ ភី អេស អាយ ក៏សូមថ្លែងអំណរគុណដល់អ្នកទាំងអស់គ្នានៅក្នុងបណ្តាញបន្ទប់ពិគ្រោះព្យាបាលជំងឺសញ្ញាព្រះអាទិត្យដែលបានប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការផ្តល់សេវាប្រកបដោយគុណភាពខ្ពស់ និងធ្វើអោយប្រសើរឡើងនូវសុខភាពស្ត្រីកម្ពុជា។ ជាចុងក្រោយក៏សូមថ្លែងអំណរគុណដល់ក្រុម ភី អេស អាយ ទាំងមូលដែលបានជួយជ្រោមជ្រែងផ្នែកបច្ចេកទេសដ៏មានតម្លៃមិនអាចកាត់ថ្លៃបាន។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមធ្វើការទាក់ទងមកកាន់

វេជ្ជ. ហេងខេង
នាយក សុខភាពបន្តពូជ និងផ្លូវភេទ
kheng@psi.org.kh

SHIRINE MOHAGHEGHPOUR
ទីប្រឹក្សាបច្ចេកទេសជាន់ខ្ពស់សេវាកម្មដឹកជញ្ជូន
smohagheghpour@psi.org

⁵PSI/Cambodia (2018). "Client Satisfaction Survey on Family Planning Services Received from SQHN Clinics". Cambodia.